

יום-חם,

שאורו ככה,

מתגולגל תחת הרגלים ברחובות צרים;

ממקמרת הבתים נשפכו אנשים החוצה

חמרים,

חמרים.

אך

נהר-שמים שוטף בין הגגות למעלה,

בסירת-גרח שט כוכב בודד

לצגן את הלילה.

היום חם מאד.

דדי יושב על המרפסת, בצל

אבל גם שם חם,

ולכן דדי מתגלגל ומתעצל

אפלו להשתולל.

ופתאם קמה רוח

והתחילה לפוח

פז על עצים וגגות

ודרך דלתות וחלונות

ועל הפנים של אבא ואמא

ולתוף הבית פנימה

ועל דדי ועל כל מה ששם.

ועל כל העולם

כמו על דיסה חמה מדי

כשאמא עושה פז פז פוח,

כף עשתה הרוח.

כל כף נעים עכשו,

טוב שנגמר השרב.

מפרץ קטן על חוף כנרת,

עם איקליפטוס מעליו...

לבוא לשם! לבוא עכשו!

לשכב במים הקרירים...

(הצל עמק, המים לא)

שלבג כחל נותן קולו

ושפמנונים - דגים שמנים -

משתכשכים בין הקנים

רחוק ממני, די רחוק -

איפה שכבר נהיה עמק.

אני אוהב כזה מפרץ.

אני אוהב עצים גדולים.

אני אוהב לראות מפרש

דוהר כמו סוס על הגלים.

אני אוהב לראות... ברז!

מחליק רכות בתוף הסוף,

נראה כאלו הוא לא זז,

כאלו שעשו

כשוף!

אם יש באמת כזה כשוף-

שימלא את ים החולה!

שימלא, אני ממתין

וגם אתכם אני מזמין

לטבל בתוף ברכות צלולות,

ימים קטנים, ימות גדולות,

גם נחלים ויוכלים

ואשדות ומפלים,

גם מעין וגם נהר...

עד שנשמע,

שהוא

נשבר!

מתוך יום שיר, יום יום חג

מאת עדולה

צייר אהרן שבו

ספריית מעריב 1990

מתוך הזנב השמן של הנומה

מאת יהודה עמיחי

צייר יונתן גרשטיין

שוקן 1978

מתוך פרחי בר

מאת זאב (אהרון זאב)

ציירה תרצה טנאי

הקיבוץ המאוחד תשי"א

כשנכתבו שלושת השירים האלה, לפני עשרות שנים, דומה שימי שרב נתפסו כאירועים יוצאי דופן, שסימנו את נקודות השיא של הימים החמים בשנה.

זאב (1900–1968) מתאר את סופו של יום קיצי. המילה "שרב" נפקדת מן השיר הלירי, ואת עוצמתו מבליטה הלשון הפואטית. התיאור המטפורי "מִתְגַּלְגֵּל תַּחַת הַרְגְּלַיִם" קושר את היום החם להתפלשות ולהתבוססות ומכאן גם לזוהמה, לאבק ולמחנק; הרמיזה ב"תְּמָרִים, / תְּמָרִים" לשנייה בעשר מכות מצרים ("... וַיִּמְתּוּ הַצִּפְרִדְעִים מִן-הַבְּתִים מִן-הַחֲצֹצְרוֹת וּמִן-הַשָּׂדֶה. וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם תְּמָרִים תְּמָרִים; וַתִּבְאֵשׁ הָאָרֶץ", שמות 8, פס' ט-י) מדמה את בני האדם לערימות של פגרי צפרדעים וגודשת את השיר בצחנה ובריקבון. המילה "מְכַמֶּרֶת" מציירת את הבתים כמלכודת, והפועל "נשפכו" מפקיע מבני האדם את חיוניותם ומצייר אותם כיצורי ים הגוועים בחנק. בחלקו השני של השיר, הנפתח במילה המסייגת "אָךְ", שולט תיאור מטפורי אחר, פלאי ואופטימי, ששורשיו בשדה הסמנטי "מים"; "נְהַר-שְׁמַיִם", "שׁוֹטֵף", "בְּסִירַת-יָרֵחַ", "שֵׁט", "לְצַנֵּן". בעוד החלק הראשון של השיר אומר מוות, החלק השני מביח חיים.

יהודה עמיחי (1924–2000) מתאר "יום חם מאוד" מנקודת מבטו של הפעוט דָּדִי, שהדימוי "כְּמוֹ עַל דִּיסְקָה חֲמָה מְדִי" מבליט את עולם השיח שלו ומסגיר את גילו. החום נוטל ממנו את שובבותו ומקשה את חושיו; הרוח, הפולשת אל לב השרב ומכניעה אותו כאילו היה דליקה מהדהדת במצלול האונומטופיאי "לְפוּחַ", "פּוֹ פּוֹ פּוּחַ" - מרגשת את הילד. סופה של החוויה הוא טוב: "כָּל כֶּף נָעִים עֲכָשׁוּ, / טוֹב שֶׁנִּגְמַר הַשָּׂרָב."

בעבור הדובר של **עדולה** (1942) השרב הוא הזדמנות לחלום בהקיץ על יום של עונג. התיאור חושני, צבעוני ומהדהד קולות הנקשרים לשלווה ולזמן העובר בעצלתיים - "שֶׁלְדָג כָּחַל נוֹתֵן קוֹלוֹ / וּשְׂפָמְנוֹנִים - דְּגָיִם שְׂמַנִּים - / מְשִׁתְּכֶשְׂכִים בֵּין הַקְּנִים". המראות והתחושות הגופניות קשורים כולם למים, והדובר מדמה מראות נכספים - מפרץ, מפרש, חוף, מי הכנרת, "לְטַפֵּל בְּתוֹךְ בְּרִכּוֹת צְלוּלוֹת, / יָמִים קְטַנִּים, יְמוֹת גְּדוּלוֹת, / גַּם נְחָלִים וַיּוֹבְלִים / וְאַשְׁדּוֹת וּמְפָלִים, / גַּם מַעְזֵן וְגַם נְהַר... - כדי לבלום את השרב. הכותרת ("שָׂרָב"), זיכרון המקום ("מְפָרֵץ קָטָן עַל חוֹף כְּנֶרֶת, / עַם אֵיקְלִיפְטוֹס מְעֵלִיו...") והסיפא ("עַד שֶׁנִּשְׁמַע, / שֶׁהוּא / נִשְׁפָּר!") חובקים את החלום.

